

Příjmy SR

■ Hlavními příjmy SR jsou daně (rolišujeme předmět zdanění, konstrukci daní, sazby a subjekty zdanění), dále cla, půjčky ze zahraničí, emise státních dluhopisů.

■ **Daň je povinná platba** vybíraná státními nebo jinými veřejnými orgány od fyz. i práv. osob na základě zákona k úhradě nákladů na plnění funkcí státu. Jednostranná povinnost, nevzniká nárok na ekvivalentní plnění.

Daně dělíme např. na

■ **přímé daně**, vybírané z důchodu poplatníka v závislosti na jeho majetkové, resp. důchodové situaci. Jsou placené poplatníkem z daňového základu podle tarifu – sazby (např. důchodové daně jednotlivců a korporací)

■ **nepřímé daně**, nepostihují důchod poplatníka přímo, ale jsou vybírány v ceně zboží či služeb při jeho prodeji, placeny cenovou přírůžkou finálním spotřebitelem (DPH).

Příjmy SR

■ Nepřímé daně zvyšují ceny a omezují finální spotřebu. Využívají se na omezování spotřeby nežádoucích komodit, Daňové úniky jsou u nepřímých daní omezeny, snáze se inkasují a lze je relativně snadno zvyšovat \Rightarrow tendence ke zvyšování podílu nepřímých daní oproti daním přímým.

■ Daně přímé se někdy dělí na **daně výnosové** (objektivní), postihující zdroje důchodů před jeho vytvořením (např. daň pozemková) a **daně důchodové** (subjektivní), postihující přímo samotný vzniklý důchod plátce (daň z příjmu). Podle výběrčího subjektu - **daň státní a daň místní**.

■ Vysoké daně oslabují motivaci k pracovním výkonům a úsporám, povzbuzují k nezdanitelným svépomocným aktivitám a daňovým únikům, Tyto tendence kvantifikoval A. Laffer (tzv. Lafferova křivka), dle které vztah mezi daňovým výnosem a mírou zdanění není lineární.

Daňová soustava ČR

- Soustavu daní v ČR v současné době tvoří:
- **Daň z přidané hodnoty** – nepřímá, stanovena procentně, nezatěžuje zisk ani majetek plátce, promítá se v konečné ceně statků, platí ji finální spotřebitel
- **Daň spotřební** – nepřímá, podléhají jí vybrané statky:
 - uhlovodíková paliva a maziwa, lín a destiláty, pivo, víno, tabák a tabákové výrobky.
- **Daně z příjmů** - přímá, týká se FO a PO, u FO jsou předmětem daně příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků, z podnikání a jiné SVČ, z kapitálového majetku, z pronájmu a z ostatních příjmů. U PO jsou předmětem příjmy z podnikatelské činnosti.
- **Daň z nemovitostí** – přímá, tvoří ji daň z pozemků a daň ze staveb (evidovaných v katastru nemovitostí).

Daňová soustava ČR

■ **Daň silniční** – přímá, platí ji držitel vozidla (podle tech. průkazu), které je používáno k podnikání. Výše daně je stanovena pevnou částkou podle typu vozidla.

■ **Daň z dědictví a darování** – přímá, dědická daň se platí za převod majetku při smrti vlastníka, výše daně závislá na blízkosti vztahu dědice a na velikosti dědictví. Darovací daň se platí při bezúplatném převodu majetku a výše závisí velikosti daru a vztahu dárce a obdarovaného

■ **Daň z převodu nemovitostí** – přímá, platí se při prodeji a jiných formách úplatného převodu majetku. Většinou ji platí prodávající

Výdaje státního rozpočtu

Rozpočtové výdaje - transfery a nákupy zboží a služeb.

- **Transfery** - peněžní toky plynoucí z rozpočtů jednotlivým subjektům (podnikům a domácnostem). Jednostranný pohyb finančních prostředků, žádná protislužba státu.

- Nejuzívanějším transferem domácnostem jsou dávky sociálního zabezpečení – dávky důchodového a nemocenského pojištění, podpory v nezaměstnanosti, rodinné přídatky apod. Transfery podnikům jsou nejčastěji formou dotací.

- **Vládní nákupy zboží a služeb** jsou investiční a neinvestiční (např. náklady na výstavbu dálnic, platy učitelů na státních školách).

Z hlediska povinnosti můžeme výdaje členit na:

- **mandatorní** - povinné (stát se k nim zavázal v určitých zákonech), stát je musí uhradit, jinak by porušil své zákony a riskoval by problémy v ekonomice;
- **nemandatorní** - ostatní, které nemusí, ale chce realizovat